



महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष १, अंक ३७(२)]

मंगळवार, डिसेंबर १, २०१५/अग्रहायण १०, शके १९३७

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक ६७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१५ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २३.—महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश	पृष्ठे १-६
--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

गृह विभाग

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक १ डिसेंबर २०१५.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. XXIII OF 2015.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA PREVENTION
OF DANGEROUS ACTIVITIES OF SLUMLORDS, BOOTLEGGERS,
DRUG-OFFENDERS, DANGEROUS PERSONS AND VIDEO PIRATES
ACT, 1981.

सन २०१५ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २३.

महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

१९८१ चा ५५. गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

आणि ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) च्या परंतुकाअन्वये राष्ट्रपतींचे अनुदेश मिळविण्यात आले आहेत ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करित आहेत :—

(१)

संक्षिप्त नाव व प्रारंभ. १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५, असे म्हणावे.

(२) तो, तात्काळ अंमलात येईल.

सन १९८१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ५५ याच्या पूर्ण नावाची सुधारणा. २. महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ मुख्य अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे) याच्या पूर्ण नावामध्ये “ व दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) ” या मजकुराऐवजी “ , दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९८१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ५५ याच्या कलम १ ची सुधारणा. ३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, “ व दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) ” या मजकुराऐवजी “ , दृकश्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स), वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्ती ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९८१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ५५ याच्या कलम २ ची सुधारणा. ४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २ मध्ये,—

(एक) खंड (अ) मधील,—

(क) उप-खंड (चार) नंतर, पुढील उप-खंड समाविष्ट करण्यात येतील :—

“ (चार-अ) वाळू तस्करांच्या बाबतीत, ज्यामुळे सार्वजनिक सुव्यवस्थेस बाधा पोहोचेल अथवा बाधा पोहोचण्याचा संभव असेल असे, वाळू तस्कर म्हणून तो करीत असेल किंवा करण्याची तयारी करीत असेल, अशा कृत्यांपैकी कोणतेही कृत्य ;

(चार-ब) अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणाऱ्या व्यक्तींच्या बाबतीत, ज्यामुळे सार्वजनिक सुव्यवस्थेस बाधा पोहोचेल अथवा बाधा पोहोचण्याचा संभव असेल असे, अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणारी व्यक्ती म्हणून ती करीत असेल किंवा करण्याची तयारी करीत असेल, अशा कृत्यांपैकी कोणतेही कृत्य ; ” ;

(ख) स्पष्टीकरणामध्ये, “ प्रशासनावरील विश्वास गमावला जात असेल, ” या मजकुरानंतर, “ किंवा अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करून सार्वजनिक सुरक्षितता व शांततेत अडथळा किंवा दैनंदिन जनजीवनात अस्वस्थता निर्माण करीत असेल, व त्यामुळे अशा वस्तूंचा पुरवठा करताना कृत्रिम टंचाई निर्माण केली जात असेल आणि अत्यावश्यक वस्तूंच्या किंमतीत वाढ होऊन अंतिमतः महागाई वाढत असेल ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(दोन) खंड (ई) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येतील :—

“ (ई-१) “ अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणारी व्यक्ती ” याचा अर्थ, जी व्यक्ती समाजासाठी अत्यावश्यक वस्तूंचा पुरवठा करण्यामध्ये कोणत्याही रीतीने बाधा आणण्याचे कार्य करीत असेल अशी व्यक्ती, असा आहे.

स्पष्टीकरण.—या खंडाच्या प्रयोजनासाठी, “ समाजासाठी अत्यावश्यक वस्तूंचा पुरवठा करण्यामध्ये कोणत्याही रीतीने बाधा आणण्याची कृती करणे ” याचा अर्थ,—

१९५५ चा
१०.

अत्यावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ याच्या किंवा खंड (एक) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदी, प्रत्यक्षपणे किंवा अप्रत्यक्षपणे विफल होतील किंवा त्या विफल करण्याकडे कल असेल अशा कोणत्याही रीतीने कोणताही लाभ मिळवण्याच्या दृष्टीने,—

१९५५ चा
१०.

(एक) समाजासाठी अत्यावश्यक असलेल्या कोणत्याही वस्तूंचे उत्पादन, प्रापण, पुरवठा किंवा वितरण अथवा व्यापार व व्यवसाय यांचे नियंत्रण करण्यासंबंधात अत्यावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ अन्वये किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये शिक्षापात्र असलेला कोणताही अपराध करणे किंवा अपराध करण्यास चिथावणी देणे; किंवा

१९५५ चा
१०.

(दोन) अत्यावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे किंवा खंड (एक) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यात करण्यात आलेल्या तरतुदींच्या संबंधात अत्यावश्यक वस्तू असलेल्या कोणत्याही वस्तूंचा व्यापार करणे, असा आहे ;

१९५७ चा
६७.

(ई-२) “ वाळू तस्कर ” याचा अर्थ, जी एखादी व्यक्ती, व्यक्तिशः किंवा व्यक्तींच्या गटाचा एक भाग म्हणून, वाळूचा अनधिकृतपणे उपसा करणे, ती काढून नेणे, ती गोळा करणे, ती दुसऱ्या जागेवर ठेवणे, ती उचलून नेणे किंवा तिची विल्हेवाट लावणे आणि तिची वाहतूक, साठा किंवा विक्री करणे अशी कामे करीत असेल किंवा करण्याची तयारी करीत असेल किंवा अशा कामाशी संबंधित असेल किंवा त्यास अपप्रेरणा देत असेल किंवा खाण व खनिज (विकास व विनियमन) अधिनियम, १९५७ अन्वये किंवा महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम, २०१३ अन्वये, वाळूच्या संबंधात शिक्षेस पात्र असणारा अपराध करीत असेल किंवा अपराध करण्याचा प्रयत्न करीत असेल किंवा अपराध करण्यास अपप्रेरणा देत असेल अशी व्यक्ती, असा आहे ; ”.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७ मध्ये,—

सन १९८१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
५५ याच्या
कलम १७ ची
सुधारणा.

(एक) खंड (ब) मध्ये, सर्वात शेवटी असलेला “ आणि ” हा शब्द वगळण्यात येईल;

(दोन) खंड (क) मध्ये, सर्वात शेवटी, “ आणि ” हा शब्द जादा दाखल करण्यात येईल;

(तीन) खंड (क) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ (ड) महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५ याच्या प्रारंभाच्या दिवशी किंवा त्यानंतर, कोणत्याही वाळू तस्करांच्या बाबतीत, ”.

२०१५ चा
महा. अध्या.

सन १९८१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
५५ यामध्ये
कलम १७अ
समाविष्ट करणे.

६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

अत्यावश्यक
वस्तूंचा कोणताही
काळाबाजार
करणाऱ्या व्यक्ती
विरुद्धचा
स्थानबद्धतेचा
आदेश, काळ्या
बाजारास प्रतिबंध
आणि अत्यावश्यक
वस्तूंचा पुरवठा
अधिनियम, १९८०
अन्वये नव्हे तर,
या अधिनियमान्वये
काढणे.

“ १७ अ. अत्यावश्यक वस्तूंच्या कोणत्याही काळ्या बाजाराच्या संबंधात, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, २०१५ चा हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन महा. अध्या. करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) (सुधारणा) अध्यादेश, २०१५ याच्या प्रारंभाच्या दिवशी किंवा त्यानंतर, राज्य शासनाला किंवा त्याच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला, काळ्या बाजारास प्रतिबंध आणि अत्यावश्यक १९८० चा वस्तूंचा पुरवठा अधिनियम, १९८० अन्वये स्थानबद्धता आदेश काढता येणार नाही. ”.

७.

निवेदन.

महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ (१९८१ चा महा. ५५) यामध्ये, सार्वजनिक सुव्यवस्था राखण्यामध्ये बाधक ठरतील अशा, झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती आणि दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विना परवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्यासाठी त्यांच्या प्रतिबंधक स्थानबद्धतेची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

२. महाराष्ट्र राज्यात अनेक गृहनिर्माण प्रकल्प आणि पायाभूत सुविधाविषयक बांधकामांकरिता वाळूची फारच मोठ्या प्रमाणावर आवश्यकता असल्याकारणाने वाळूला प्रचंड मागणी आहे. वाळूच्या या वाढत्या मागणीमुळे विवक्षित समाजद्रोही घटक वाळूचा अनधिकृत उपसा करण्यामध्ये, तिच्या वाहतुकीमध्ये व विक्रीमध्ये गुंतले जात आहेत. या घटकांनी वाळूचा सर्वप्रथम लिलाव रोखावयाचा व त्यानंतर अनधिकृतपणे उपसा केलेल्या वाळूचा चोरटा व्यापार करावयाचा ही प्रथा अवलंबिलेली आहे. या कुप्रथेचा बिमोड करण्यासाठी वाळूचा बेकायदेशीर उपसा व वाहतूक रोखण्याकरिता सध्या विविध ठिकाणी दक्षता पथके नियुक्त करण्यात आलेली आहेत. तथापि, जे सरकारी कर्मचारी वाळूचा बेकायदेशीर उपसा तसेच वाहतूक थांबवण्याचा प्रयत्न करतात त्यांच्यावर वाळू तस्करांकडून हल्ला किंवा शारीरिक इजा पोहोचवण्याचे अनेक प्रसंग घडलेले आहेत.

या कल्याणकारी राज्यात, गरजू व गरीब जनतेला सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेमार्फत रास्त भावात अत्यावश्यक वस्तूंचा पुरवठा चालू ठेवणे आवश्यक आहे. तथापि, काही व्यक्ती अत्यावश्यक वस्तूंचा काळाबाजार करण्याची कामे करीत असल्याचे आढळून आले असून ते शासनाचे याबाबतीतील प्रयत्न विफल करीत आहेत. शासन हे संकट दूर करण्यास आग्रही आहे.

या परिस्थितीत, वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणारी व्यक्ती यांना उक्त अधिनियमाच्या कक्षेत आणून स्वतःस आवश्यक सांविधिक अधिकारांनी सक्षम करणे शासनास इष्ट वाटते, जेणेकरून सार्वजनिक सुव्यवस्था राखता यावी म्हणून अशा व्यक्तींच्या प्रतिबंधक स्थानबद्धतेकरिता आणि त्याद्वारे महसुलाची हानी टाळण्याकरिता यातील तरतुदींचा अवलंब करता येईल. या प्रयोजनार्थ, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यामध्ये योग्य त्या सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

३. दिनांक १३ जुलै २०१५ रोजी सुरू झालेल्या राज्य विधानमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनामध्ये, दिनांक २९ जुलै २०१५ रोजी महाराष्ट्र विधानसभेत, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत (सुधारणा), विधेयक, २०१५ (सन २०१५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४२), हे विधेयक मांडण्यात आले होते. तथापि, महाराष्ट्र विधानसभेमध्ये या विधेयकावर विचार केला जाण्यापूर्वीच दिनांक ३१ जुलै २०१५ रोजी राज्य विधानमंडळाच्या अधिवेशनाची सत्र समाप्ती झाली. वाळू तस्कर आणि अत्यावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार करणारी व्यक्ती यांना उक्त अधिनियमाच्या कक्षेत आणले गेले पाहिजे, असे शासनास वाटत असल्यामुळे, अध्यादेश प्रख्यापित करून, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यात योग्य त्या सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

४. राज्य विधानमंडळाचे दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र झोपडपट्टीगुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्यविषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व दृक्श्राव्य कलाकृतींचे विनापरवाना प्रदर्शन करणाऱ्या व्यक्ती (व्हिडिओ पायरेट्स) यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,
दिनांक १ डिसेंबर २०१५.

चे. विद्यासागर राव,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

के. पी. बक्षी,
शासनाचे अपर मुख्य सचिव.